РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2025/1017 НА КОМИСИЯТА

от 26 май 2025 година

относно временни спешни мерки за Испания за дерогация от някои разпоредби на Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета и на Делегиран регламент (ЕС) 2022/126 на Комисията с оглед разрешаването на специфични проблеми в сектора на плодовете и зеленчуците и в лозаро-винарския сектор, причинени от тежки неблагоприятни метеорологични явления

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 ([1]), и по-специално член 148, параграф 1 от него,

като има предвид, че:

(1) Поради тежките неблагоприятни метеорологични явления, настъпили в област Валенсия в Испания през октомври и ноември 2024 г., производството на плодове и зеленчуци и на винено грозде и лозаро-винарски продукти, както и производственият потенциал и инфраструктурата на организациите на производители и винопроизводители бяха засегнати много сериозно. Високопланинска изолирана депресия, предизвикала катастрофални внезапни наводнения и проливни дъждове, засегна сериозно или дори унищожи овощни градини и лозя в този район. Поради това тя причини не само огромни загуби във връзка с реколтата от 2024 г., но се очаква да окаже отрицателно въздействие и върху сектора на плодовете и зеленчуците и лозаро-винарския сектор през следващите години. Очакваните загуби от щетите, нанесени на реколтата през 2024 г. от катастрофалните внезапни наводнения и проливни дъждове, възлизат на 644,6 млн. евро. На някои продукти са нанесени особено големи щети, например очакваните загуби в секторите на бадемите и лешниците възлизат на 49,3 млн. евро, като през 2024 г. се очакват производствени загуби от над 30 % за бадемите и дори 50 % за лешниците. Сериозно засегнати са почти 30 000 хектара лозя. Освен това отрицателните последици за най-засегнатите райони надхвърлят тазгодишната продукция, тъй като включват щети по овощните дървета, лозята и постоянните постройки, както и разрушаване на машини, тераси и напоителни системи. Тези щети ще се отразят отрицателно върху бъдещия производствен капацитет на тези райони.

(2) Много от производителите на плодове и зеленчуци, които бяха силно засегнати от тежките неблагоприятни метеорологични явления през октомври и ноември 2024 г., членуват в признати организации на производители, които изпълняват оперативни програми. От октомври 2024 г. насам тези организации на производители и техните членове производители са изправени пред трудности при изпълнението на оставащите им задължения по програмите за 2024 г. и при поемането на задължения по програмите за 2025 г. Вследствие на това някои от одобрените интервенции може да не бъдат изпълнени и следователно част от оперативните фондове няма да бъдат изразходвани, а за мерките, предприети от организациите на производители за управление на кризисната ситуация, съществува риск да останат недопустими за финансиране от Съюза. Производителите на вино, чиито лозя са били сериозно засегнати, са изправени пред също толкова трудни обстоятелства, тъй като те не само са лишени от реколтата през 2024 г., но и трябва да възстановят засегнатите си лозя и цялата си инфраструктура възможно най-скоро, за да могат отново да произвеждат вино. В този контекст е необходимо да се предприемат спешни действия за справяне със ситуацията, като се даде възможност за известна гъвкавост при изпълнението на оперативните програми, което ще позволи на организациите на производителите да изразходват ресурсите на оперативните фондове за конкретно насочени интервенции и да пренасочват ефективно финансирането от Съюза в рамките на тези фондове, както и при

([1]) ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.

изпълнението на интервенциите в сектора на виното, като се извършат дерогации, доколкото това е строго необходимо, от някои разпоредби на Регламент (ЕС) 2021/2115 за определяне на правила за интервенциите в сектора на плодовете и зеленчуците, както и от правилата за замяна на инвестициите, установени в Делегиран регламент (ЕС) 2022/126 на Комисията ([2]).

(3) В съответствие с член 47, параграф 2, букви е), ж) и з) от Регламент (ЕС) 2021/2115 признатите организации на производители и асоциациите на организации на производители могат да прилагат, като част от одобрените си оперативни програми, интервенции за постигане на целите за предотвратяване и управление на кризи в сектора на плодовете и зеленчуците. Тези интервенции имат за цел да повишат устойчивостта им към кризи и да помогнат за справянето с кризи. Съгласно член 50, параграф 7, първа алинея, буква г) от посочения регламент обаче, тези интервенции не трябва да съставляват повече от една трета от общите разходи по оперативната програма, за да се избегне прекомерното изразходване на средства по оперативната програма за финансиране единствено на интервенции за управление на кризи. Като се имат предвид обаче сериозните последици от тежките неблагоприятни метеорологични явления през октомври и ноември 2024 г. и високата степен на унищожаване, което те причиниха в сектора на плодовете и зеленчуците, е необходимо да се осигури по-голяма гъвкавост за засегнатите организации на производители и да им се даде възможност да съсредоточат ресурсите си по оперативните програми върху интервенции за управление на кризи, насочени към преодоляване на последиците от тези явления. Поради това правилото, установено в член 50, параграф 7, първа алинея, буква г) от посочения регламент, не следва да се прилага за оперативните програми, платени или изпълнени през 2025 г. по отношение на районите, засегнати от тежките неблагоприятни метеорологични явления през октомври и ноември 2024 г.

(4) Освен това признатите организации на производители и асоциациите на организации на производители трябва да могат да пренасочват средства, включително финансовата помощ от Съюза в рамките на оперативния фонд, към интервенциите, които са необходими за справяне с последиците от тежките неблагоприятни метеорологични явления през октомври и ноември 2024 г. С цел да се гарантира, че признатите организации на производители и асоциациите на организации на производители са в състояние да направят това, е необходимо, без да се засяга член 51 от Регламент (ЕС) № 2021/2115, през 2024 г. и 2025 г. да се увеличи ограничението на финансовата помощ от Съюза, определено в член 52, параграф 1 от посочения регламент, от 50 % на 70 % от реално извършените разходи.

(5) В съответствие с член 58, параграф 1, първа алинея, буква а), подточка iv) от Регламент (ЕС) 2021/2115 обичайното обновяване на лозята, състоящо се в презасаждане със същия сорт грозде в съответствие със същата система на отглеждане на лоза, когато лозята са приключили естествения си жизнен цикъл, не е допустимо за подпомагане в рамките на интервенцията за преструктуриране и конверсия на лоза. В резултат на тежките неблагоприятни метеорологични явления през октомври и ноември 2024 г. обаче, много лозя, разположени в района Валенсия в Испания, са сериозно засегнати или дори напълно унищожени. За да се възстанови производственият потенциал на засегнатите лозари, тези лозя трябва да бъдат презасадени. Основната цел на това презасаждане няма да бъде подобряване на техниките за управление на лозята, а по-скоро възстановяване на лозята във вида, в който са съществували преди тежките неблагоприятни метеорологични явления през октомври и ноември 2024 г. Поради това е целесъобразно да се подкрепят лозарите в този процес на възстановяване и по изключение да се разреши обичайното обновяване на лозята, за да бъдат допустими за интервенцията за преструктуриране.

(6) С оглед да се предостави адекватна подкрепа на лозарите, които спешно се нуждаят от възстановяване на лозята си и на внезапно изгубения си производствен потенциал, е важно да се предвиди увеличен процент на съфинансиране в размер на 80 % от реално извършените разходи за обновяването на лозята, определени от Испания като засегнати от тежките неблагоприятни метеорологични явления през октомври и ноември 2024 г., какъвто вече е случаят с други интервенции на Съюза, насочени към възстановяване на селскостопанския потенциал, по-специално посочените в член 73, параграф 3, първа алинея, буква г), подточка i) от Регламент (ЕС) 2021/2115. Освен това, като се има предвид, че компенсация за загуба на приходи под формата на разрешение за съвместното съществуване на стари и нови лозя не е подходяща в конкретната ситуация, е необходимо да се предвиди, че компенсацията на производителите, засегнати от тежките неблагоприятни метеорологични явления през октомври и ноември 2024 г., за загубата на приходи поради прилагането на интервенцията може да бъде само под формата на финансова компенсация за максимален период от три години.

([2]) Делегиран регламент (ЕС) 2022/126 на Комисията от 7 декември 2021 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета с допълнителни изисквания по отношение на някои видове интервенции, посочени от държавите членки в стратегическите им планове по ОСП за периода 2023—2027 г. съгласно същия регламент, както и с правила във връзка със съотношението за стандарт 1 за добро земеделско и екологично състояние (ОВ L 20, 31.1.2022 г., стр. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/126/oj).

(7) Съгласно член 11, параграф 10 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/126 инвестициите в материални и нематериални активи, които се ползват от финансова помощ от Съюза, не трябва да се заменят с идентични активи през периода на продължителност. С цел да се облекчат финансовите и оперативните затруднения на организациите на производители и асоциациите на организации на производители, които са загубили инвестициите си поради тежките неблагоприятни метеорологични явления през октомври и ноември 2024 г., и за да им се даде възможност да инвестират отново в материални и нематериални активи, е необходимо през 2025 г. да се извърши дерогация на забраната за замяна на инвестициите с идентични активи.

(8) С оглед на необходимостта да се предприемат незабавни действия и спешно да се приемат мерки за облекчаване на сериозните отрицателни последици от тежките неблагоприятни метеорологични явления през октомври и ноември 2024 г. върху организациите на производители и асоциациите на организации на производители в сектора на плодовете и зеленчуците и върху производителите на вино в Испания, настоящият регламент следва да влезе в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*. Тъй като в член 148, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/2115 се предвижда мерките да останат в сила за период, който не надвишава 12 месеца, настоящият регламент следва да се прилага 12 месеца от датата на влизането му в сила.

(9) Мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на Комитета за общата селскостопанска политика,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Временни дерогации от Регламент (ЕС) 2021/2115 по отношение на сектора на плодовете и зеленчуците

1. Чрез дерогация от член 50, параграф 7, първа алинея, буква г) от Регламент (ЕС) № 2021/2115 ограничението от една трета от общите разходи за интервенции в рамките на видовете интервенции, посочени в член 47, параграф 2, букви е), ж) и з) от посочения регламент, не се прилага за оперативните програми, платени или изпълнени през 2025 г. по отношение на районите, определени от Испания като засегнати от тежките неблагоприятни метеорологични явления през октомври и ноември 2024 г.

2. Ограничението, определено в член 52, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 2021/2115, е 70 % от реално извършените разходи през 2024 г. и 2025 г. за оперативни програми, изпълнявани от организации на производители или асоциации на организации на производители, определени от Испания като засегнати от тежките неблагоприятни метеорологични явления през октомври и ноември 2024 г.

Член 2

Временни дерогации от Регламент (ЕС) 2021/2115 по отношение на лозаро-винарския сектор

1. Чрез дерогация от член 58, параграф 1, първа алинея, буква а), подточка iv) от Регламент (ЕС) 2021/2115 се разрешава обичайното обновяване на лозята, състоящо се в презасаждане със същия сорт грозде в съответствие със същата система за отглеждане на лоза, без подобряване на техниките за управление на лозята, по отношение на лозята, определени от Испания като засегнати от тежките неблагоприятни метеорологични събития през октомври и ноември 2024 г.

2. Чрез дерогация от член 59, параграф 1, първа и втора алинея от Регламент (ЕС) 2021/2115 финансовата помощ от Съюза за преструктуриране на лозя, посочена в параграф 1 от настоящия член, не надвишава 80 % от действителните разходи за преструктуриране на лозята, определени от Испания като засегнати от тежките неблагоприятни метеорологични събития през октомври и ноември 2024 г.

3. Чрез дерогация от член 59, параграф 1, трета алинея от Регламент (ЕС) № 2021/2115 компенсацията на производителите, засегнати от тежките неблагоприятни метеорологични явления през октомври и ноември 2024 г., за загубата на приходи поради прилагането на интервенцията по параграф 1 може да бъде само под формата на финансова компенсация за максимален срок, който не надвишава три години.

Член 3

Временна дерогация от Делегиран регламент (ЕС) 2022/126

Чрез дерогация от член 11, параграф 10, втора алинея от Делегиран регламент (ЕС) 2022/126 Испания може да разреши само замяна на инвестициите с идентични активи от организации на производители, асоциации на организации на производители или винопроизводители, определени от Испания като засегнати от тежките неблагоприятни метеорологични събития през октомври и ноември 2024 г., при условие че загубата на първоначалните активи се дължи на настъпването на тези събития.

Член 4

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага до 27 май 2026 година.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 26 май 2025 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN